

MADE UI NYT PYYDYKSIIN

Jää- ja lumipeitteen vahvistuessa hiljenee useimpien kalojen vedenalainen elämä. Poikkeus keskitalvella on made, joka liikkuu ja kutee vesiympäristön pimeimpään aikaan. Made vaeltaa kutupaikoille kylmään ja matalaan veteen. Merellä ja pikkujärvissä se hakeutuu kutualueille jo joulukuun lopulla, mutta suurten järvien selkävesillä, kuten Päijänteellä ja Saimaalla, kutu tapahtuu paikoin vasta maaliskuun alussa. Kutupaikaksi made etsii vesistön kylmävetisiä alueita jokien ja purojen suualueilta tai savipohjaisilta matalikoilta. Madekannat ovat useimmissa vesistöissä runsaat ja alikalastetut.

Mateen verkkokalastukseen tarvitaan ohutlankaiset ja oikean solmuväliset verkot. Mateella on liukas pinta ilman piikkisiä eviä, joten se sotkeutuu verkkoon huomommin kuin esimerkiksi ahvenkalat. Riimuverkot ovatkin kalastavia mateen talvipyyntissä. Kudulle vaeltavia mateita kannattaa tavoitella kutualueiden läheisistä syvännereunoista ja matalikkokärjistä. Kutupaikkojen karikko- tai ruoikkoreunoissa tarvitaan aivan matalat verkot.

Madetta on perinteisesti pyydetty kutupaikoilta katiskoilla sekä pysty- tai vaakarysillä. Pyyntipaikkaa valittaessa on otettava huomioon mahdollinen vedenpinnan lasku ja jään paksuuntuminen pyyntiaikana. Made liukkaana ja liikkuvana kalana pääsee helposti pois tavallisesta katiskanielusta. Katiskojen viime ajan rakenteellinen kehitys on lisännyt innostusta mateiden talviseen katiskapyyntiin. Useampinieluisen ja katiskan pohjalta nieluun palaamisen estävä rakenne lisäävät merkittävästi madekatiskan pyytävyyttä.

Mateen syöttikoukkupyynti on helppo ja halpa mateenkalastuskeino. Pikkukalalla syötetyt koukut lasketaan mateiden oleskelualueille aivan pohjan tuntumaan pienen painon avulla. Vaikka mateella ei ole teräviä hampaita, kannattaa koukuissa käyttää peruketta siiman poikkihiertymisen estämiseksi. Koukut on kätevä laittaa pyyntiin kairanreiästä ja kokea viereen tehdystä toisesta reiästä rautalangan avulla. Syöttikoukut voi myös laskea pyyntiin pitkäsiiman tavoin kahden avannon välille, uittamalla vetonaru talviverkkojen tavoin.

Made on rakenteeltaan hyvin pehmeä, eivätkä edes suomut sitä suojaa. Se on myös sisävesiemme ainut turskakala, joille on tyypillistä kylmänveden syömärinä nopea pilaantuminen. Made pitäisikin heti pyynnin yhteydessä tainnuttaa ja verestää. Myös perkaus tulisi mahdollisuuksien mukaan tehdä viipymättä. Mateen mäti on suurta herkkua ja se pitää heisimatovaaran vuoksi pakastaa ennen käyttöä. Myös herkullinen maksa kannattaa käyttää keittoihin tai höyrytönnöihin. Pakkasilla on varottava mateen jäätymistä, koska se rajoittaa jatkokäyttöä, käsittelyä ja säilymistä.

Pyydyskalastukseen tarvitaan aina vesialueen omistajan lupa. Lisäksi 18-64 -vuotiaat tarvitsevat valtion kalastuksenhoitomaksun.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) edistää kalastusta, joka kestäväällä tavalla ja monipuolisesti hyödyntää luontaisesti uusiutuvia kalakantoja. Järjestön 13 vapaa-ajankalastajapiirin 630 seurassa toimii yhteensä 50 000 kalastuksen harrastajaa.

Lisätietoja: kalatalouskonsulentti Risto Tarikka, puh. 0500 151 843, www.vapaa-ajankalastaja.fi.